

**Notitie : Quickscan flora en fauna
'Geertruidentuin' te Deventer**

Datum : 16 oktober 2017
Opdrachtgever : Synchron B.V.
Projectnummer : 211x09473
Opgesteld door : ir. M.J.I.C. van de Schoot
Interne controle: : ing. M. Koen

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. Ten behoeve van een nieuw bestemmingsplan in het kader een gewijzigde stedenbouwkundige invulling voor de locatie van het voormalige St. Geertruidenziekenhuis aan de Ceintuurbaan in Deventer is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quicksan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

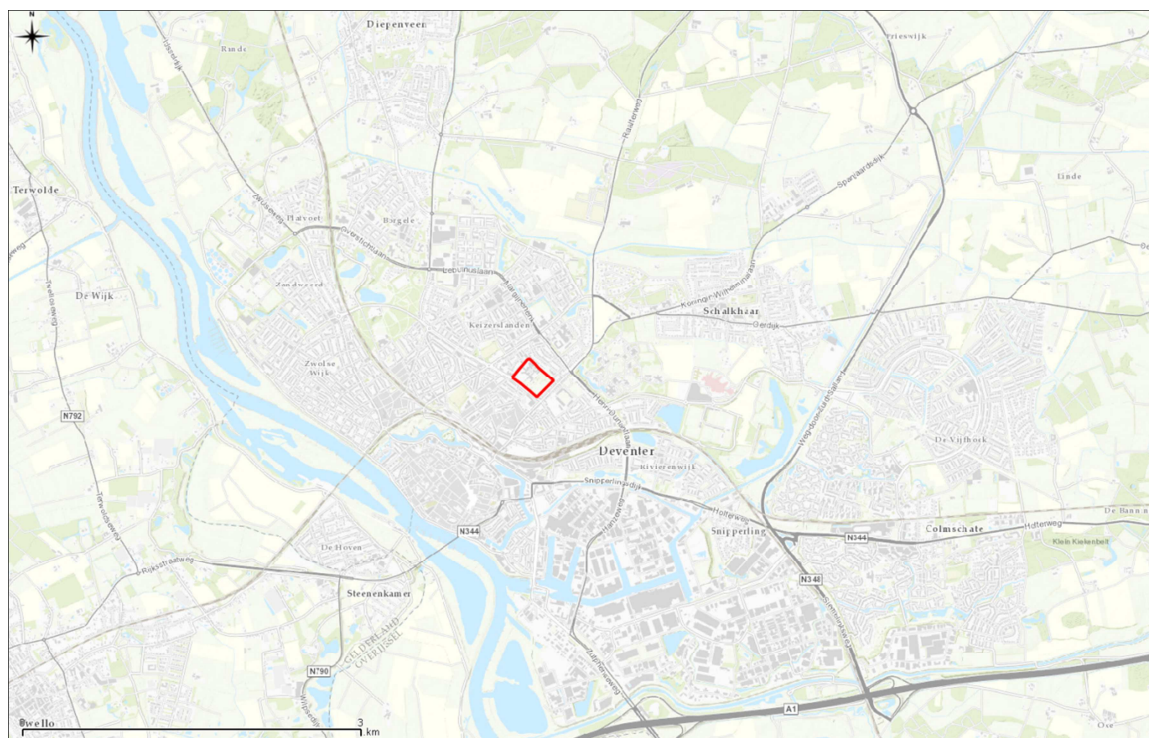
Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 5 oktober 2017 door twee ecologen van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van 'expert judgement' is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Overijssel geraadpleegd.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB) opgevraagd middels de quickscanhulp. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is gelegen ongeveer 750 meter ten noordoosten van het centrum van Deventer. Het is gelegen temidden van woonwijken, en direct ten noordwesten van het stadion van de Go Ahead Eagles. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Topografische kaart ligging van het plangebied

Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit het oudste deel van het ziekenhuis. Het ziekenhuis was tot 2008 in gebruik. Momenteel wordt het gedeeltelijk gebruikt door creatieve en ambachtelijke ondernemers. Het deel van het ziekenhuis in het zuidoosten van het plangebied is recentelijk gesloopt en ligt braak. Dit gebied wordt periodiek begrast door een kudde schapen. Daarnaast wordt in het kader van beheer de jonge opstand jaarlijks verwijderd.

In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 10 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving

Figuur 3. Zuidvleugel van het complex

Figuur 4. Binnenplaats van het complex

Figuur 5. Boilergebouw oostzijde van het complex

Figuur 6. Gevel zuidvleugel van het complex

Figuur 7. Structuur van de zolders van het complex

Figuur 8. Binnenplaats zuidvleugel van het complex

Figuur 9. Braakliggend terrein aan oostzijde van het complex

Figuur 10. Braakliggend terrein aan zuidzijde complex

Toekomstige situatie

Binnen het plangebied zijn woningen en kleinschalige functies voorzien. Het resterende deel van het ziekenhuis zal ten behoeve van circa 80 wooneenheden worden gerenoveerd met hier en daar kleine sloopwerkzaamheden. Op het braakliggend terrein zullen nog eens circa 120 woningen worden gerealiseerd. Met uitzondering van markante bomen, zal het merendeel van het nog aanwezige groen

binnen het plangebied worden verwijderd. De laanstructuur langs de randen van het plangebied blijft eveneens behouden.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

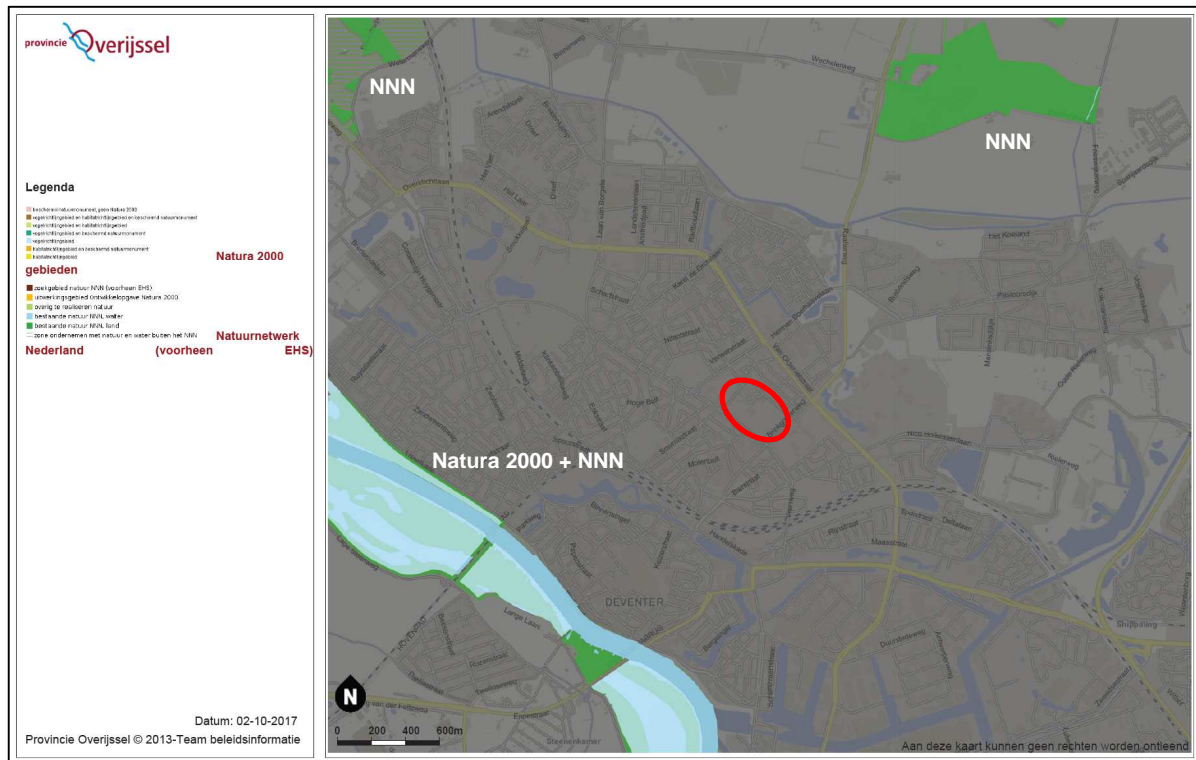
De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijkerwijs significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen deel van een Natura 2000-gebied betreft de uiterwaarden van de IJssel, onderdeel van het Natura 2000-gebied "Rijntakken". De dichtstbijzijnde grens van dit gebied bevindt zich op circa 1,5 kilometer afstand ten zuidwesten van het plangebied (zie figuur 12). Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als licht en geluid zijn gezien de onderlinge afstand uitgesloten. Mede gezien de ligging van het plangebied in een middelgrote stad met veel stadverkeer, is het tevens niet te verwachten dat de voorgenomen binnenstedelijke ontwikkeling een significante toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zal veroorzaken. Zodra alle verkeersgerelateerde gegevens inzichtelijk zijn, zal ter onderbouwing hieromtrent een Aeries-berekening worden uitgevoerd. Hieruit zal blijken of er bij de voorgenomen ontwikkeling daadwerkelijk geen sprake is van een significante toename van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. De provinciale groenstructuur bestaande uit het Natuurnetwerk van Overijssel is vast gelegd in de Omgevingsverordening Overijssel 2017. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is niet gelegen binnen het Natuurnetwerk Nederland (zie figuur 12). Het dichtstbijzijnde deel van het Natuurnetwerk is gelegen op ongeveer 1,5 kilometer ten zuidwesten van het plangebied. Gezien de aard van de voorgenomen plannen (planwijziging naar wonen, renovatie van het ziekenhuis en bouw van woningen binnen stedelijk gebied) zullen de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk niet worden aangetast, ervan uitgaande dat er geen sprake is van een significante toename van de stikstofdepositie op delen van het Natuurnetwerk. Gezien de vergelijkbare afstand tot de Natura 2000, kan ter onderbouwing hiervan eveneens de in een later stadium uit te voeren Aeries-berekening worden gebruikt.

Figuur 12. Ligging Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd)

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet Natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Aangezien het plangebied zich binnen de bebouwde kom bevindt is toetsing aan het onderdeel houtopstanden conform de Wet natuurbescherming bij dit plan niet aan de orde.

Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten als huismus en gierzwaluw ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermd. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

De dakpannen daken van het voormalige ziekenhuis bieden potentiële nestgelegenheid aan de huismus en gierzwaluw. Onder de daken van het oude ziekenhuis kunnen zich één of meerdere nesten bevinden. Daarnaast kan de dichte begroeiing functioneren als essentiële schuilgelegenheid voor huismussen. Verder is het dak van de woningen geschikt als nestlocatie voor soorten als spreeuw en zwarte roodstaart. In de opgaande beplanting binnen het plangebied bevinden zich geen (potentiele) nesten van vogels als sperwer en ransuil. Er is wel een groene specht op het terrein waargenomen, maar in de bomen binnen het plangebied zijn geen spechtenholtes aangetroffen. In

het struweel binnen het plangebied kunnen verder soorten als merel, winterkoning, roodborst, heggemus en houtduif tot broeden komen.

Subconclusie

Afhankelijk van de exacte invulling van de renovatie- en kleine sloopwerkzaamheden kunnen bij uitvoering van de plannen één of meerdere nesten van huismus en/of gierzwaluw verloren gaan. Nesten van de huismus en gierzwaluw zijn jaarrond beschermd. Voor aanvang van de sloop dient duidelijk te zijn of zich in de te renoveren/slopen delen van het voormalige ziekenhuis nesten van de huismus of de gierzwaluw bevinden. Geadviseerd wordt om volgend broedseizoen de aan/afwezigheid van huismussen en gierzwaluwen binnen het plangebied in kaart te brengen, zodat op voorhand kan worden bepaald in hoeverre bij de werkzaamheden eventueel rekening dient te worden gehouden met deze soorten.

Indien blijkt dat, bij aanwezigheid van dergelijke nesten, deze niet kunnen worden ontzien, zal door het treffen van maatregelen; zoals het aanbieden van tijdelijke nestkasten, werken buiten de gevoelige periode en het geschikt maken van de nieuwe situatie de functionaliteit van de nesten behouden moeten blijven en schade aan individuen moeten worden voorkomen. Daarnaast dient bij het (definitief) verwijderen van de huidige nestplaats officieel een ontheffing te worden aangevraagd via de provincie Overijssel. Door het behoud van de functionaliteit en zorgvuldig handelen, zal de gunstige staat van instandhouding van een lokale populatie huismussen en/of gierzwaluwen door de voorgenomen plannen niet in het geding komen.

Bij de uitvoeringsfase van de voorgenomen plannen kan er ook verstoring van broedende vogels plaatsvinden waarvan het nest niet jaarrond is beschermd. Voor de betreffende soorten geldt dat, indien de werkzaamheden ter plaatse van nestgelegenheid in beplanting en/of onder daken buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels zoals spreeuw, zwarte roodstaart, groene specht, merel, winterkoning, roodborst, heggemus, houtduif etc. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een dergelijke vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: baardvleermuis, bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, en watervleermuis.

Bij de uitvoer van de plannen wordt het gebouw van het oude ziekenhuis gerenoveerd en voor een klein gedeelte gesloopt. Het gebouw bevat geschikte verblijfplaatsen in de spouwmuur, waar op enkele locaties toegang tot is via open stootvoegen en overhangende dakpannen waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Het gebouw kan functioneren als zomer-, kraam-, paar-, en winterverblijfplaatsen voor diverse vleermuissoorten. De werkzaamheden kunnen effect hebben op deze potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast zou een soort als de gewone grootoorvleermuis mogelijk gebruik kunnen maken van de zolder als verblijfplaats. Tijdens de quickscan zijn op de zolder echter geen sporen als uitwerpselen en prooi-resten aangetroffen die een dergelijk gebruik indice-

ren. Enkele van de bomen aan de rand van het plangebied bevatten holtes/spleten waar vleermuizen gebruik van zouden kunnen maken als verblijfplaats. Deze bomen blijven echter behouden. Mede hierdoor is er geen sprake van het aantasten van (essentieel) foerageergebied en/of vliegroutes, mits er geen verlichting wordt gericht op de lijnvormige groenstructuren langs de rand van het terrein. Verlichting kan namelijk een verstrend effect hebben op zowel foerageer- als vliegroutefuncties. Qua foerageermogelijkheden zullen vleermuizen binnen of in de omgeving van het plangebied vooral foerageren in oostelijke richting, ter plaatse van het Brinkgreven-terrein en omgeving.

Subconclusie

In het te slopen gebouw kunnen vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Negatieve effecten op vleermuizen zijn niet op voorhand uitgesloten. Daar het eerdere onderzoek naar vleermuizen dateert uit 2009 kan de situatie omtrent het gebruik van het gebouw door vleermuizen gewijzigd zijn. Daarnaast voldoet het onderzoek van destijds niet aan het huidige onderzoeksprotocol voor vleermuizen. Hieromtrent wordt dan ook geadviseerd om volgend seizoen een nieuw protocollair veldonderzoek uit te voeren naar de aan/afwezigheid van verblijfplaatsen van alle mogelijk in de omgeving voorkomende gebouwbewonende vleermuissoorten.

Indien blijkt dat, bij aanwezigheid van één of meerdere verblijfsfuncties, deze niet kunnen worden ontzien, dient door het treffen van maatregelen; zoals het aanbieden van (tijdelijke) vleermuiskasten en werken buiten de gevoelige periode en het geschikt maken van de nieuwe situatie, de functionaliteit van de betreffende verblijfplaats(en) behouden te blijven en schade aan individuen te worden voorkomen. Door het behoud van de functionaliteit en door zorgvuldig te handelen, zal de gunstige staat van instandhouding van de betreffende vleermuissoort(en) niet in het geding komen. De maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen ter goedkeuring worden voorgelegd bij de provincie Overijssel middels een ontheffingsaanvraag.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor enkele grondgebonden zoogdieren. Soorten als konijn, egel, mol, huisspitsmuis, rosse woelmuis en bunzing kunnen in het plangebied worden waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn verder weinig sporen van bijvoorbeeld konijn en mol aangetroffen. Mogelijk dat de hoge grondwaterstand van het lager gelegen braakliggende deel, wat in relatie staat met de IJssel, het terrein minder geschikt maakt voor dergelijke soorten om hier holen te maken. Daarnaast is in de omgeving geschikter en grootschaliger leefgebied voor dergelijke soorten aanwezig in de vorm van het groene parkachtige terrein van Brinkgreven ten oosten van het plangebied. Mede hierdoor vormt het plangebied geen essentieel leefgebied voor dergelijke algemene grondgebonden zoogdiersoorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten eekhoorn, steenmarter en das voor. Er zijn geen nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van eekhoorn. Het is bekend dat in het verleden steenmarter in het gebouw is aangetroffen. Hiervan waren nog sporen zichtbaar op de zolders van het gebouw. Er zijn hier echter geen verse uitwerpselen aangetroffen die indiceren dat het gebouw momenteel in gebruik is als vaste

rust- en verblijfplaats voor de steenmarter. Het gebied is geschikt als foerageergebied voor de steenmarter. Aangezien het perceel in stedelijk gebied gelegen is, en de steenmarter een opportunistische soort is, zal de toekomstige situatie evenwel geschikt zijn voor de soort. Daarbij is ter hoogte van het Brinkgreven-terrein ruim voldoende foeragemogelijkheid aanwezig. Voor de das vormt het stedelijke gebied ter plaatse van het plangebied geen geschikt habitat, en zijn er geen burchten, loop- of eetsporen, latrines of wissels aangetroffen die duiden op de aanwezigheid en/of het gebruik van het plangebied door deze soort. De aanwezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten.

Subconclusie

Met de ontwikkeling gaan voormalige verblijfplaatsen van de steenmarter verloren. Hoewel er geen verse sporen van de steenmarter zijn aangetroffen en de steenmarter momenteel actief wordt geweerd door alle grotere openingen (ontstaan door achterstallig onderhoud of vandalisme) die toegang bieden tot het gebouw worden gedicht, wordt wel geadviseerd de aanwezigheid van de steenmarter blijvend te monitoren door bijvoorbeeld de beheerder van het terrein. Bij het aantreffen van verse sporen dient vervolgens een ter zake kundig te worden ingeschakeld, zodat gezamenlijk kan worden bekeken hoe conform het gemeentelijk beheersplan tot een oplossing kan worden gekomen. Tevens wordt geadviseerd om voor aanvang van de fysieke inpandige werkzaamheden het gebouw nogmaals eenmalig te later controleren door een steenmarterdeskundige om gaande de werkzaamheden niet tegen vertraging aan te lopen wegens de aanwezigheid van pasgeboren steenmarters die niet verstoord mogen worden.

Verder gaat binnen het plangebied geen (essentieel) leefgebied van een grondgebonden zoogdiersoort verloren. Inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties van soorten is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de ringslang. Het plangebied zelf en de directe (stedelijke) omgeving biedt geen geschikt habitat voor deze soorten. Het voorkomen ervan binnen het plangebied is daarmee dan ook uitgesloten.

Subconclusie

Negatieve effecten op reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Bij ruimtelijke ontwikkeling geldt voor deze soorten een provinciale vrijstelling. Binnen het plangebied kan een dergelijke soort eveneens worden aangetroffen.

Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde poelkikker en kamsalamander bekend. Het plangebied bevat echter geen oppervlaktewater, uitgezond tijdelijke (regen)plassen, en ook in de directe omgeving is geen geschikt voortplantingswater aanwezig. Het terrein is, in combinatie met de binnenstedelijke ligging, ook niet geschikt als landhabitat, waardoor de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten.

Subconclusie

De voorgenomen plannen zullen geen afname van geschikt essentieel habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties is dan ook uitgesloten. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

Subconclusie

Negatieve effecten op beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van aardbeivlinder, grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder. Al deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun habitat, wat in het plangebied niet aanwezig is. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Subconclusie

Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde soorten bekend als glad biggenkruid, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw en kleine wolfsmelk. Deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun standplaatsen. Gezien de huidige staat van het plangebied zijn deze hier redelijkerwijs uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn daarbij ook geen beschermde (muur)planten aangetroffen.

Subconclusie

Negatieve effecten voor beschermde vaatplanten worden op voorhand uitgesloten.

Conclusies

Gelet op de potentiële ecologische waarden zijn de voorgenomen plannen uitvoerbaar, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten, in acht wordt genomen.

- Vanwege de renovatie- (en kleine sloop)werkzaamheden zijn negatieve effecten op vaste nest- en/of verblijfplaats voor de huismus, gierzwaluw en/of een vleermuisensoort niet uitgesloten. Nader (protocollair) onderzoek naar de functionaliteit van het complex voor huismus, gierzwaluw en/of vleermuizen wordt noodzakelijk geacht. Indien van toepassing kunnen, middels het tijdig treffen van de juiste maatregelen en het aanvragen van een ontheffing, de werkzaamheden ter plaatse van het voormalige ziekenhuisgebouw alsnog worden uitgevoerd. Aangezien de eventueel benodigde maatregelen relatief eenvoudig binnen het plangebied zelf kunnen worden toegepast, voorziet BRO geen bezwaren ten aanzien van het verkrijgen van een eventueel benodigde ontheffing.
- Ten aanzien van broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten dienen, om overtreding op voorhand te voorkomen, het verwijderen van groen en werkzaamheden aan de daken buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd.
- Ten aanzien van vleermuizen dient licht gericht op opgaand groen rond het terrein te worden vermeden.
- Ten aanzien van steenmarter wordt geadviseerd voor aanvang van de werkzaamheden nogmaals een inspectie uit te voeren om de afwezigheid van de steenmarter te bevestigen.
- Ten behoeve van binnen het plangebied (incidenteel) aanwezige algemene soorten dient de zorgplicht in acht te worden genomen.

Daarnaast zal met betrekking tot de onderdelen Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland, middels een Aerial-berekening, inzichtelijk moeten worden gemaakt of er daadwerkelijk geen sprake is van een significantie toename van de stikstofdepositie ter plaatse van Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. Toetsing aan het onderdeel houtopstanden (voormalige Boswet) is bij dit plan niet aan de orde.

Aanbevelingen

Ondanks dat de benodigde onderzoeken geen betrekking hebben op de onbebouwde delen van het plangebied wordt wel aanbevolen om met betrekking tot de nieuwbouw voorzieningen voor huismus, gierzwaluw en vleermuis te overwegen. Naast dat dit past binnen het nieuwe natuurinclusief bouwen, kan het bijdrage aan een eventuele compensatie opgave die voortvloeit uit de nog uit te voeren protocollaire veldonderzoeken, waarbij ook de gewenningsperiode van alternatieve verblijfsvoorzieningen een rol kan gaan spelen in de planning van de uitvoering.

Vogelbescherming Nederland heeft samen met BAM Utiliteitsbouw een checklist ontwikkeld, waarmee een bouwonderneming zijn projecten en de directe omgeving natuurvriendelijker kan maken. Door middel van het beantwoorden van enkele ja/nee vragen, kunnen eenvoudige maatregelen worden toegepast die goed zijn voor de stadsnatuur en speciaal voor vogels. Deze checklist is voor iedereen gratis te downloaden van de website van Vogelbescherming (www.vogelbescherming.nl/checklist). Daarnaast is er tevens een brochure beschikbaar omtrent het vleermuisvriendelijk bouwen. Deze brochure is onder andere te vinden op de website van de Zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl/brochure-verschenen-over-vleermuisvriendelijk-bouwen).

Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningtrajecten. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht (potentiele) aanwezigheid beschermde soorten/gebieden en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Potentieel aanwezig	Sprake van verstoring	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar gebruik van gebouw door huismus en gierzwaluw	globale broedseizoen loopt van maart tot half augustus
	Jaarrond beschermd	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar huismus en gierzwaluw	Bij aanwezigheid is voor de verbouwing een ontheffing nodig
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar gebruik van gebouw door vleermuizen	Bij aanwezigheid is voor de verbouwing een ontheffing nodig
	Foerageerhabitat	Ja	Nee	-	-
	Vliegroutes	Ja	Nee	Bomen langs rand plangebied onverlicht laten	-
Grondgebonden zoogdieren	Algemeen	Ja	Mogelijk	Zorgplicht	-
	Niet vrijgesteld	Ja	Mogelijk	Voor aanvang werkzaamheden controle naar aanwezigheid steenmarter	Bij aanwezigheid handelen conform gemeentelijk beheersplan
Reptielen		Nee	Nee	-	-
Amfibieën		Minimaal	Incidenteel mogelijk	Zorgplicht	-
Vissen		Nee	Nee	-	-
Ongewervelden		Nee	Nee	-	-
Vaatplanten		Nee	Nee	-	-

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	ca. 1,5 km	Niet te verwachten	Aerius-berekening ter onderbouwing uitvoeren	
Natuurnetwerk Nederland	ca. 1,5 km	Niet te verwachten	Aerius-berekening ter onderbouwing uitvoeren	
Houtopstanden	-	Nee	-	Niet van toepassing

Geraadpleegde bronnen

Algemene Literatuur

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Algemene websites

- bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- floron.nl (soortgegevens planten)
- ravn.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- sovon.nl (soortgegevens vogels)
- synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01 (wettekst Wet natuurbescherming)
- www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

- <http://www.overijssel.nl/thema's/natuur-en-landschap/ontwikkelopgave-nnn/ecologische/> (NNN en beschermde gebieden in Overijssel)